

Anvisning för kodning vid tobaksbruk

Innehåller information om urval av koder ur ICD-10-SE relevanta vid tobaksbruk samt exempel på kodning

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Publikationen ges ut av enheten för klassifikationer och terminologi, avdelningen för register och statistik.

Uppdaterad 2021-03-16

Artikelnummer 2020-7-6863

Förord

Dessa anvisningar gäller vid diagnosklassificering med *Internationell statistisk klassifikation av sjukdomar och relaterade hälsoproblem (ICD-10-SE)*. Anvisningarna riktar sig till dem som klassificerar diagnoser på nationell, regional och lokal nivå. På regional och lokal nivå kan de användas i de fall huvudmannen kräver inrapportering av diagnosklassificerade uppgifter för olika ändamål.

Klassificeringsanvisningarna kan tillämpas av samtliga yrkeskategorier inom vård- och omsorg. Syftet med anvisningarna är skapa förutsättningar för att klassificering av sjukdomar och andra hälsoproblem ska kunna ske på ett enhetligt sätt. Målet är en god kodningskvalitet, d.v.s. att kodningen överensstämmer med diagnosformuleringen och görs likartat nationellt.

I ICD-10-SE finns det ett relativt stort antal koder för olika aspekter av tobaksbruk. Detta dokument är inte heltäckande men redovisar typexempel på situationer då det är relevant att använda dessa koder.

Innehåll

Förord	3
Exempel på situationer där koder ur kapitel 5 (F00-F99) används.....	6
Akut tobaksintoxikation som huvudorsak till vårdkontakt	6
Skadligt bruk av tobak: psykisk eller fysisk skada till följd av tobaksmissbruk.	6
Beroendesyndrom	6
Exempel på situationer där koder ur kapitel 11 (K00-K93) används	6
Besvär i munnen orsakade av tobak.....	6
Exempel på situation där koder ur kapitel 16 (P00-P96) används.....	7
Påverkan på foster/nyfödd p.g.a. mammans tobaksbruk	7
Exempel på situationer där koder ur kapitel 19 (S00-T98) används.....	7
Förgiftning med tobak	7
Exempel på situationer där koder ur kapitel 21 (Z00-Z99) används.....	7
Observation p.g.a. tobaksintag	7
Exponering för tobaksrök	8
Bruk av olika former av tobak med relevans för vårdkontakten	8
Elektroniska cigaretter	8

Exempel på situationer där koder ur kapitel 5 (F00-F99) används

Akut tobaksintoxikation som huvudorsak till vårdkontakt

Exempel: En ovan rökare eller förstagångsrökare som varit i kontakt med vården efter att frivilligt rökt tobak och blivit starkt påverkad.

Kodning: F17.0 Akut intoxication orsakad av tobak

Observera att oavsiktlig intoxication (t.ex. hos barn) kodas T65.2.

Skadligt bruk av tobak: psykisk eller fysisk skada till följd av tobaksmissbruk.

Exempel: Storrökare med t.ex. astma, KOL, lungcancer, d.v.s. en diagnos som är relaterad till tobaksbruket.

Kodning: Huvuddiagnosen för vårdkontakten
F17.1 Skadligt bruk av tobak

Beroendesyndrom

Exempel: Patient som vill sluta röka men kan inte göra det på egen hand. Kommer till en mottagning för rökavvänjning.

Kodning: F17.2 Tobaksberoende

Exempel på situationer där koder ur kapitel 11 (K00-K93) används

Besvär i munnen orsakade av tobak

I kapitel 11 finns koder för tillstånd som bland annat kan vara orsakade av tobak. Då koderna används behöver de kompletteras med koden *F17.1 Skadligt bruk av tobak* för att markera att det är tobak som har orsakat besvären.

Exempel: Rökare där att tobak har orsakat tandbeläggningar.

Kodning: K03.6 Tandbeläggningar
F17.1 Skadligt bruk av tobak

Exempel: Patient med gombesvär p.g.a. rökning eller leukokeratosis nicotina palati

Kodning: K13.2 Leukoplaki och andra störningar i munhållans epitel inklusive tungan
F17.1 Skadligt bruk av tobak

Som alternativ till kodning av leukokeratosis nicotina palati finns en nationell fördjupningskod.

Kodning: K13.2C Leukokeratosis nicotina palati
F17.1 Skadligt bruk av tobak

Exempel på situation där koder ur kapitel 16 (P00-P96) används

Påverkan på foster/nyfödd p.g.a. mammans tobaksbruk

I det fall ett foster eller nyfödd påverkats av tobaksbruk hos modern kan koden *P04.2 Foster och nyfödd som påverkats av tobaksbruk hos modern* användas. Den kodas då som bidiagnos till annat tillstånd som uppstått under perinatalperioden.

Exempel på situationer där koder ur kapitel 19 (S00-T98) används

Förgiftning med tobak

Exempel: Ett barn har råkat svälja tobak, exempelvis snus, och behöver vård p.g.a. den toxiska effekten.

Kodning: T65.2 Toxisk effekt av tobak och nikotin.

Koden ska således användas vid förgiftning med tobak och är inte tänkt att användas för skador som uppkommit på grund av kronisk exponering.

Exempel på situationer där koder ur kapitel 21 (Z00-Z99) används

Observation p.g.a. tobaksintag

Exempel: Ett barn misstänks ha råkat svälja tobak, exempelvis del av en cigarett, och behöver observeras men ingen toxisk effekt har uppstått:

Kodning: Z03.6 Observation för misstänkt toxisk effekt av intagen substans

Exponering för tobaksrök

Exempel: En astmapatient får ett akut astmaanfall i rökig miljö.

Kodning: Z58.7 Exponering för tobaksrök

Koden Z58.7 kan även användas som bidiagnos vid en vårdkontakt för ett besvär som orsakats av exponering för tobaksrök (passiv rökning).

Bruk av olika former av tobak med relevans för vårdkontakten

Det finns ICD-koder även för andra former av tobak och dessa koder kan användas i de fall då tobaksbruket är ett problem och relevant för vårdkontakten, men inte passar in under de exempel som angetts ovan.

Följande fördjupningskoder kan användas i dessa fall:

Z72.0A	Rökning
Z72.0B	Snusning
Z72.0W	Tobaksbruk ospecificerat

Exempel: Kvinna som kommer för kontroll av normal graviditet. I samband med besöket noteras att kvinnan röker sporadiskt. Rökningen har inte påverkat fostertillväxten. Ingen åtgärd avseende tobaksbruket vidtas vid besöket.

Kodning: Huvuddiagnos + Z72.0A Rökning

Tidigare rökare

Om det är relevant för vårdkontakten att ange om patienten är en f.d. storrökare kan följande fördjupningskod användas:

Z86.4A Skadligt bruk av tobak i den egna sjukhistorien (tillstånd som klassificeras under F17)

Elektroniska cigaretter

I oktober 2019 införde WHO koden *U07.0 Vaping related disorder* för kodning av det sjukdomstillstånd i luftvägarna som observerats i samband med bruk av elektroniska cigaretter. Koden ligger i U-kapitlet och används i kombination med andra koder som beskriver tillståndet mer i detalj i det enskilda fallet.

U07.0 Hälsotillstånd relaterat till bruk av elektroniska cigaretter
(Vaping related disorder)